

בכפר מנחם
גיליון מס. 260
אדר א' התשע"ט פברואר 2019

כפר מנחם

צילם איתן קלנר

ועד האגודה החדש החל את פעולתו לפני כ- 3 חודשים ועיקר עיסוקו היה ללמוד, להכיר את הנתונים. התקציבים וצרכי הישוב.

חברי הוועד מביאים עמם רצון עז ומוטיבציה לשמר את ההישגים הרבים אליהם הגיע הוועד הקודם ולהמשיך לפתח את מגוון השירותים הניתנים לתושבי כפר מנחם, לנווט את כלל הנושאים החברתיים והמוניציפליים ביישוב בצורה מיטבית.

כל אחד מחברי הוועד הינו כתובת עבור תושבי כפר מנחם לכל שאלה, בקשה או מענה בנושאים קהילתיים.

חברי ועד האגודה:

אורי אגוזי – תרבות, ניצן סולומון – איכות הסביבה, דותן אבירם – צחי, אביב כהנא – גינון, אלון גולדנברג – תשתיות, שלומי גרבר - כספים, גל אורן – ביטחון וכספים, יגאל קליין – בטיחות, יובל שינדלר – חינוך, זאב פקציארז – מנהל האגודה, יעל דוידוב ברוידא – יושבת ראש הוועד.

חברי הוועד הקומי:

יושב ראש הוועד אלון גולדנברג

חברי הוועד: דני אלבירט, יגאל קליין, יובל שינדלר, יעל דוידוב ברוידא, ניצן סולומון, שלומי גרבר.

תמצית השינויים בתקציב לשנת 2019

שינויים בהכנסות 2019

עליה בהכנסות כתוצאה מעליה בגבייה.

99% גבייה, נותרו 3 בתי אב בישוב שמשלמים חלקית ולא הסדירו את חובם.

שינויים בהוצאות 2019

1. תקציב צוותים קהילתיים ע"ס 25.000 ₪ עבור:

- א. צח"י, צוות יפתח וצוות מוגנות מינית. תחזוקת ציוד עזרה ראשונה והצלה קיים, הכשרה, ריענון ועיבוי צוותי הצלה.
- ב. צוות מוגנות מינית – פיתוח מערך מודעות וכלים להתמודדות של תושבי היישוב בנושא מוגנות מינית.

2. חגיגות שנת ה-80 לכפר מנחם – כ- 70 אש"ח בנוסף לתקציב התרבות הרגיל.

30 אש"ח יינתנו מהמועצה.

20 אש"ח יינתנו מהקבוץ.

ט"ו בשבט גשע"כ - קיבוץ כפר אנהם

כבכל שנה, חגג היישוב בפעילות נטיעות משולבת עם כל המשפחה. בתכנון הנטיעות היו מעורבים מס' מתנדבים מהיישוב כמו גם ועדת גינון, ועדת תרבות ושכבת ח' של השומר הצעיר. כבכל שנה, שטח הנטיעות נבחר ע"י ועדת גינון בהתאם לסדר עדיפויות שנתי שנקבע מראש.

השנה נבחרו המדרונות הצפוניים, בסמוך לכביש הכניסה המרכזי של הקיבוץ, בנקודה שמול המדגרה הישנה.

השתילים שנבחרו על ידי וועדת גינון היו צמחי בר, כגון אלת המסטיק, רוזמרין, זעתר, מרוה קידה שעירה, אחירותם לבנדר, רותם רימון ועוד... אשר במרוצת השנים יקנו מראה של צמחיה טבעית, בין העצים הבוגרים הקיימים מזה מספר עשורים על גבי המדרונות.

לשמחתנו, מזג האויר היה לטובתנו ונוכחות המשתתפים הייתה מרובה.

תודות לעוסקים במלאכה:

אביב כהנא, אסא ברק, אורי אגוזי, דני הס, עידן קריסטל, יובל שינדלר, יניב ירושלמי, טל צוק ושכבת כיתות ח' של השומר הצעיר בהובלתם של זיו חומסקי, רותם צור, רותם שחורי, בר כהן ודריו. אחרונים חביבים, לאותם מתנדבים אנונימיים שעמלו וטרחו עבור פינת העוגות וחלילה אם שכחנו להזכיר מישהו נוסף.

נתראה בשנה הבאה

דיווח וצילום: טל צוק - צוות ט"ו בשבט

או בשנת הספרים ילדים

ב- 24.1.2019 פוריה הזמינה את הילדים לספריה, לקריאה בסימן טו בשבת.

תמוז שני השתתפה עם בנה והיא מביאה את רשמיה.

פוריה קבלה את הילדים לשלום בשמותיהם.

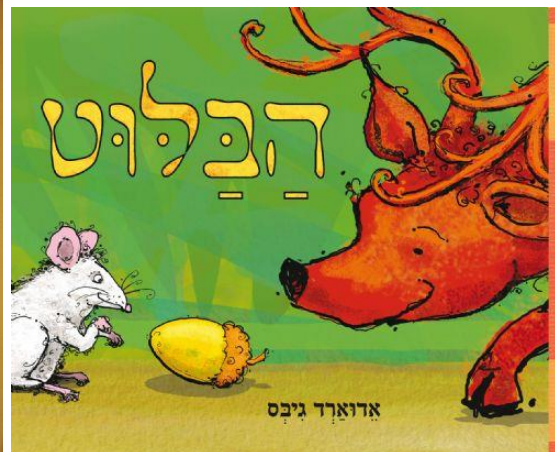
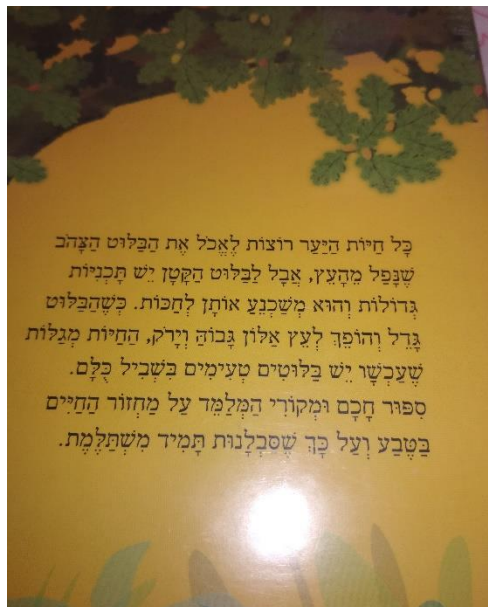
ישבנו על הכריות והמזרונים בצורה נוחה.

פוריה קראה, תוך שיח עם הילדים את הסיפור הבלוט מאת - אדוארד גיבס, לעתים עצרה ושאלה מה הם חושבים שיקרה ומה הם חושבים, הילדים שיתפו פעולה והעלו השערות.

בסיום המפגש היא הביאה בלוט לדוגמא והילדים יכלו לראות במה מדובר.

אני מאוד בעד ספרים ככל שאפשר ומה שעוזר לילדים להתקרב לספרים יבורך.

תודה לפוריה

משפחתנו של דני הס - רכז ועצב גרנד

שמי דני הס, אשתי הילה וילדיי רביד וקרני. הגענו לכפר מנחם לפני כ-שנתיים, ההיכרות המוקדמת שלנו עם כפר מנחם הייתה דרך הזמנה של בני משפחתנו הגרים בהרחבה לפעילויות התרבות בקיבוץ. מיד עם הגיענו הקהילה קיבלה אותנו בזרועות פתוחות ומצאנו את עצמנו מבלים בימי הקיץ בפעילויות השונות, יחד עם שכנינו הקרובים ולאט לאט הרחבנו את היכרותנו עם החברים בקהילה. תחושת הקהילתיות יצרה אצלי ואצל הילה צורך לתרום מזמננו ומיכולותינו לטובת פעילויות התרבות. הילה שהינה רקדנית חובבת סייעה בפעילויות השונות ואני לקחתי על עצמי את תפעול סרטי הקיץ, כך חשנו שאנו לוקחים חלק משמעותי בחיים בכפר מנחם. עם היבחרי לתפקיד רכז התרבות אנחנו מרגישים שאנו יכולים לקחת חלק גדול יותר בבינוי הקהילתי של היישוב וזאת באמצעות התרבות. נכנסתי לתפקיד, כשאנו בעיצומן של הפעילויות לחגיגות השמונים לכפר מנחם ובימים אלה אני משתדל לתת את חלקי בפעילויות אלה. אני מאמין, כי במסגרת תפקידי, עליי לתת ביטוי לאוכלוסיות המגוונות בקהילה, באמצעות פעילויות מותאמות ומגשרות. בתקופה הקצרה מאז אני בתפקיד, מצאתי קהילה עם אנשים מוכשרים בתחומים רבים, אשר מוכנים לתת יד למגוון הפעילויות המתוכננות. אני קורא מכאן לכל מי שיכול לתרום מכישרונו ומזמנו להצטרף אליי ולצוותים השונים הפועלים בתחומי התרבות. אנו נשמח לתת במה לדעותיהם ולכישרונותיהם של חברי הקהילה. בהזדמנות זו אני רוצה להודות לרכז התרבות היוצא אלעד בן אריה על ניהול התרבות, על כך שהדביק אותי בחיידק התרבות ועל הליווי בכניסתי לתפקיד, וכמובן, לאורי אגוזי נציג ועד האגודה בתרבות על ניהול תחום התרבות והתמיכה הרבה בכניסתי לתפקיד. אני מאחל לקהילת כפר מנחם שנת תרבות ענפה, פורייה ומהנה לכולם. לדני הס ולכולנו איחולי הצלחה חמים.

פאק אוסישקין

בימים אלו אנחנו מרכיבים צוות שיהיה אחראי על האוסישקין. רותם בר אילן ינהל את המקום בליווי של מספר חברים (אבנר דביר, ניר חומסקי, אבישי רטנר ואנוכי). כרגע האוסישקין פתוח בערבי חמישי. החל משבוע שעבר התחלנו לפתוח את המקום בערבי שישי. מספר צעירים מהקיבוץ דיברו איתי, ביקשו להיות שותפים ולקחת חלק במקום ויהיו אחראים על ערבי שישי. בקבוצת הצעירים נמצאים עדי פטיש, אופק בן אשר, פישמן, טנא ועוד. באוסישקין ניתן לקיים אירועים פרטיים כגון ימי הולדת, בר מצווה, מסיבת גיוס וכו'. כל תושבי היישוב יכולים לשכור את המקום במחירים אטרקטיביים. מסיבת פורים השנה תתקיים ביום שישי 22/3, פרטים בהמשך. השנה יהיה גם פורימון אשר בני ובנות המצווה מארגנים.

אורי אגוזי

בנעורים מנסים להאנוג דרך

דן שזר רכז ומדריך הנעורים הציג בקצרה את פעילות החשיבה על פעילות הנעורים והשנויים שנעשו בפועל:

דן בן 37 שנים נולד וגדל בקבוץ בארי כיום מתגורר בטל שחר עם בת זוגו ובנו. ב-8 השנים האחרונות עוסק בחינוך ועבודה מגוונת עם נוער מאוכלוסיות שונות – הדריך כמאמן כדור רגל קבוצות נוער בשכונות ברמלה, לוד ורחובות ב"מפעלי חברה וחינוך" של הפועל תל אביב. הדריך שנה ב"גבע" ועבר לתל אביב כמדריך רחוב וחונך חברתי של ילדים בגילאי 9-13 שנים בשכונות מוחלשות. דן ליווה ילדים-נערים אלו, יצר עמם קשרים משמעותיים וייצג אותם מול מערכות שונות, מתוך ראייה שטובת הילדים לפני הכל.

אחרי 3.5 שנים משמעותיות נענה לפניה לרכז את הנעורים בכפר מנחם.

לדבריו, מערכת הנעורים שלנו נמצאת עדיין בתהליך של בנייה והבנה של מה שהיא. הוא רואה כתפקידו הראשון להטוות, יחד עם מיכל מנור עיצוני (מנהלת החינוך) דרך מתאימה ונכונה לצרכי הנוער בישוב ולחבר את הנוער למערכת ולישוב. ב"חודשי העבודה הראשונים למדתי את המציאות, המערכת וההתנהלות. כבר בשלבים הראשונים זיהינו כמה חסרים. למשל, בצוע שנת המצווה לילדי כיתה ז' היה תלוי בהורים והיו יוזמות שונות. כמערכת לקחנו את ההובלה של שנת המצוות. אנו מקווים לבנות ולגבש מסורת. אני מוביל את המיזם בשיתוף עם ההורים."

דבר נוסף, שאנו שמים עליו דגש הוא הצורך של עבודת נוער אל מול חוסר ההיצע היחסי. הוחלט בשיתוף עם גורמי הישוב לצאת לדרך עם מיזם בשם יזמבה – יזם חיצוני (במימון האגודה). מטרת הפרויקט לחבר בין מבוגרים לנוער לצורך תעסוקה, לאפשר לנוער שלנו לרכוש ניסיון וכישורי עבודה בסביבה בטוחה ותומכת. במהות יזמבה תורמת להעצמת הנוער והצבתו כחוליה מרכזית בחיי הקהילה.

"בחודשים הקרובים אני ומיכל מתכננים לעצב שינויים במערכת הנעורים שיגשמו בשנה הבאה." בעבודה השוטפת יש לנו 4 ערבי פעילות (בנפרד לפי גילאים ויום אחד לבני המצוות) במשך 3 שעות כל ערב, שחציין מובנה (מטפלים בגיבוש ובאינטראקציות בין הנערים) וחציין חופשי – הנערים מבשלים לעצמם ומשחקים. אחד השינויים הראשונים והמשמעותיים שנערכו בהתנהלות המועדון הוא קיצוץ השימוש בכלים חד פעמיים ומעבר לשימוש בכלים רב פעמיים. מהלך שבא כמובן עם רכישת מדיח. הנערים כמובן אחראיים לניקיון וסדר במקום, מתוך הבנה שהמקום הוא שלהם וצריך לשמור עליו ולטפח אותו.

מדי חודש יוצאים לבילוי מחוץ לישוב.

כרגע צוות המדריכים מורכב מרכז ועוד 2 מדריכים – שנותנים מענה ל- 120 נערות ונערים משכבות ז'–י"א, הרשומים במערכת. השאיפה בהמשך לתת מענה ולחבר גם את 60 הנערות והנערים, שאינם רשומים במערכת.

המדריכים הם רועי תל אור ומדריך זמני, המחליף את הדר אליה. הדר אליה ליוותה את הנערים/ות והדריכה אותם במסירות במשך 3.5 שנים ועל כך תודה חמה ואיחולי הצלחה בהמשך. אנחנו מחפשים מדריך קבוע, כדי שהצוות יוכל לתת מענה לצרכי הנוער.

נושא הישוב שלי, הנלמד בכיתה ד' כולל בתוכו למידה בתוך הכיתה הכוללת הכרות עם האזור והישובים בהם גרים התלמידים ומטרתו לחזק את הקשר האישי והשכבתי של כל אחד ואחת לישוב בו הוא מתגורר, להרחיב אופקי ידע והכרות של התלמידים לישובים אחרים. הכרות עם ההיסטוריה של המועצה האזורית, הישוב בו אני גר והישובים בהם מתגוררים חברי לשכבה.

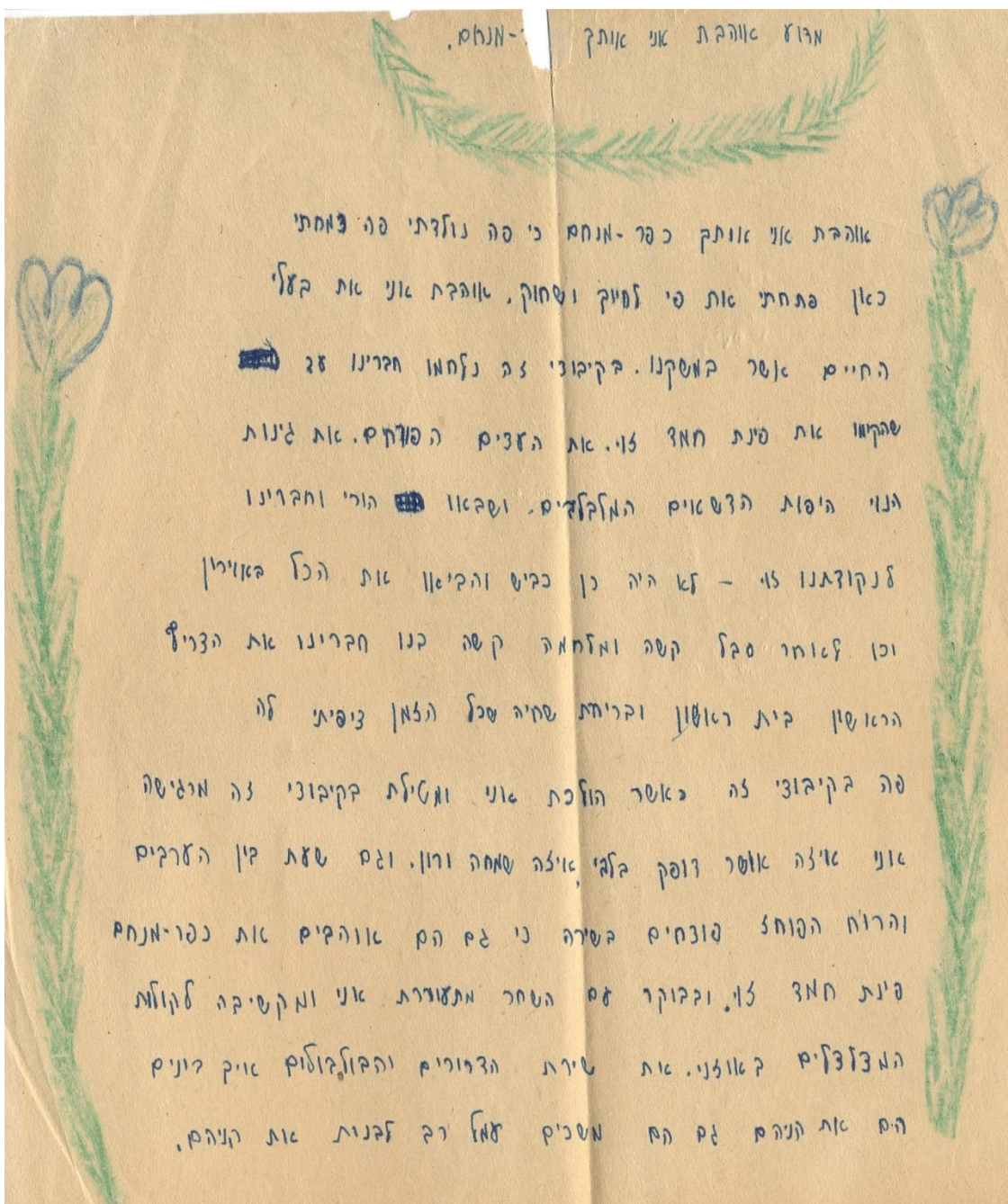
חלק מחוויית הלמידה כוללת סיורים במועצה האזורית יואב ובכל אחד מהישובים: כפר מנחם, כפר הרי"ף, רבדים ומשמר דוד.

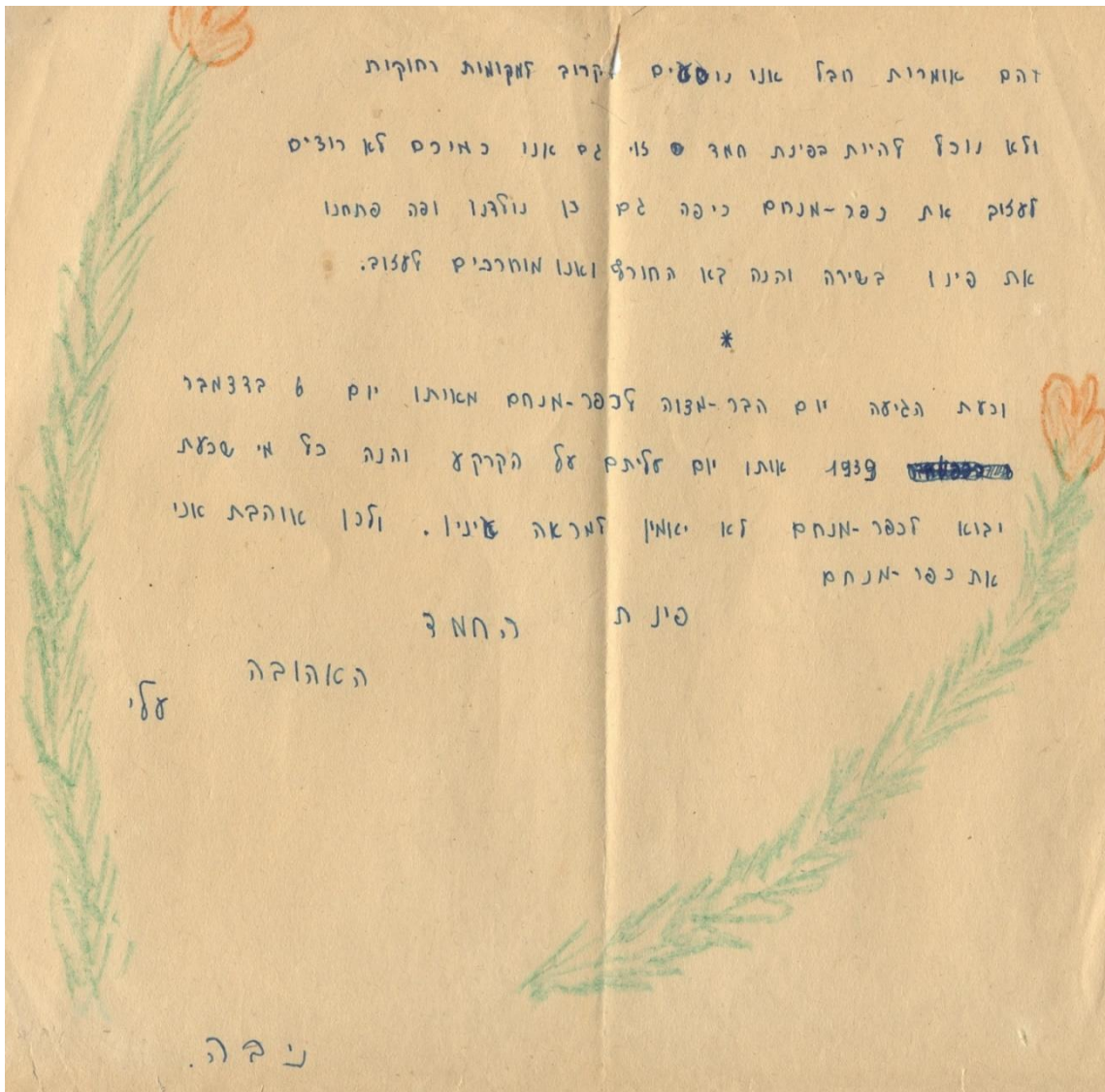
מטרת הסיור היא הכרות עם ההיסטוריה של הישוב אל מול החיים העכשוויים בו. הפעילויות בישוב כללה ביקור במקומות מיוחדים לישוב: ארכיון, וובלים, מגרש מקורה, בריכת השחייה, המועדון לחבר שהיה בית הילדים הראשון ועוד.

במהלך הסיור בכל תחנה כמעט פגשו הילדים ותיק / ה מהקיבוץ אשר סיפרו סיפור מעברו האישי או עברו של הקיבוץ. הסיפורים סופרו בנימה אישית מרתקת ומעניינת והעבירו מידע רב לתלמידים על תולדות הישוב כפר מנחם. אנחנו מודים מאד לוותיקים שניאותו לתרום מזמנם ולשתף בסיפורים. היה מרתק מלמד וחוויתי מאד.

אוריין בר

את הדברים הבאים כתבה ניבה מור מקבוצת לבנה בכתה ד (1953-1954) בסיום נושא נקודתנו.

כפר מנחם זכרון הזמן

בשנת ה-80 לכפר מנחם אני מקווה לייחד מקום לזיכרונות ומחשבות על דרכו ואופיו של הישוב המאוחד משלהי 2006 (מועד תחילת איכלוס ההרחבה) ועד ימינו עם התייחסות לעתיד. אביא גם זיכרונות וסיפורים מתולדות הישוב.

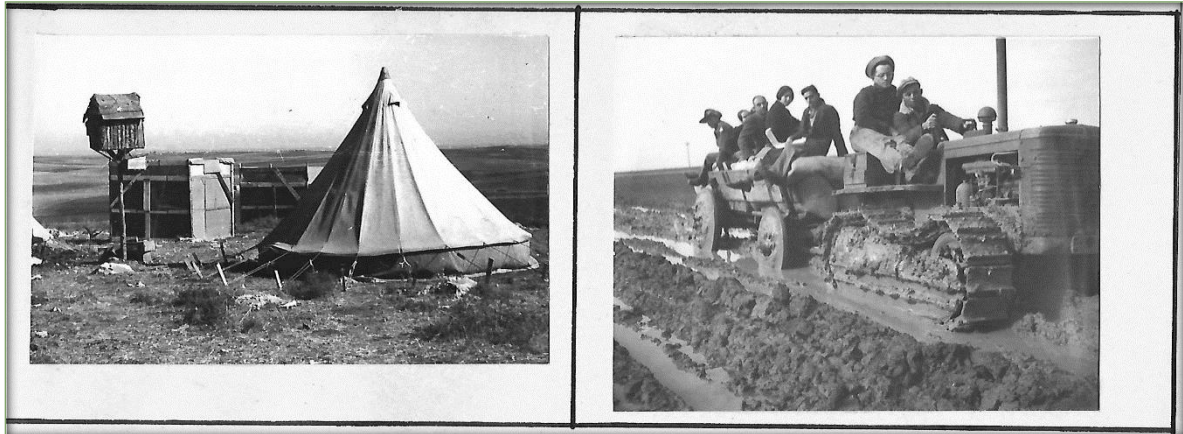
ימי הבראשית של כפר מנחם

ב-6.12.1939 עולה הקבוץ על הקרקע בנקודה הנוכחית. הישוב כפר מנחם נקרא על שמו של מנחם אוסישקין, מן הדמויות המרכזיות בתנועה הציונית ובהתיישבות ביהודית בארץ ישראל, בראשית המאה הקודמת. ימי הבראשית היו הימים ממועד העלייה על הקרקע ב-6.12.1939 עד ביום מלחמת העולם השנייה. מקימי הקבוץ היו חניכי השומר הצעיר מפולין, ארצות הברית וקנדה. התקופה התאפיינה באידאליזם צרוף, בחזון מנחה (ולעיתים נוקשה) בהתלהבות תמה ויוקדת, שנתן להפוך את הגבעה הסלעית הטרשית והקרחת לגן פורח. היו אלו ימים של יזע, מאמצים, קשיים גדולים, עבודה פיזית מפרכת וקשה מאוד, בדלות רבה וסבל לא מועט, החברים גרו בצריפים, וובלים ואוהלים, לא היו שבילים ומדרכות ובחורף הדרכים הפכו לשלוליות בוץ טובעניות. המזון היה דל ופשוט.

ימי הבראשית התאפיינו בלכידות חברתית רבה (החברים היו באותו גיל ומרקע חינוכי דומה). חדר האוכל ושיחות הקבוץ היו מרכז החיים.

במחצית השנייה של 1943 מתרחש האיחוד עם חברי אלגביש השלמה של יוצאי פולין וגרמניה. בימי הבראשית היה הקבוץ מבודד והובילו אליו רק דרכי עפר ובחורף היה הקבוץ מנותק לחלוטין.. החברים פיתחו בימים אלו ציפיות גדולות לקראת העתיד. המציאות עלתה על חלומותיהם ובשנות האלפיים התרחשו שינויים, בהשפעת השינויים בחברה הישראלית וברצונותיהם של בני הדור השני והשלישי.

הביאה לדפוס יהודית אפרתי
על פי רשימותיו של נחום שור ז"ל

הג'ארה - גים קרים גי צרף מקרר

אני ודורי גדלנו ורכוש רב הקיף אותנו. הניסוח ברבים מעיד על תקופה שבה גוף ראשון יחיד נשלל כלא היה. היום היו אומרים גדלתי (ביחיד).

אחד הנכסים, שהיו לנו בבית הייתה הג'ארה. לא היו מקררים בבית ולא היה ניתן לשמור אוכל. זאת אומרת שלא היה בבית אוכל בכלל.

הילדים היו אוכלים ארוחת ערב ב-7⁰⁰ בבית הילדים. המבוגרים היו אוכלים בחדר האוכל שם הגישו שלוש ארוחות במשך היום + ארוחת ארבע. ועד למחרת ב-8⁰⁰, אחרי שעתיים עבודה הייתה מוגשת ארוחת הבוקר. הורי הביאו מחדר האוכל לחם וריבה (שבושלה בדרך כלל מסלק) ובנוסף, חלב. בדרך כלל הייתי אני בשליחות להביא חלב, וזאת זכורה לי כקשה ביותר. היה להורי קומקום חרסינה עבה שהיה מאוד כבד. בצד אחד הייתה ידית שהייתה חמה למדי ובצד השני הייתה פיה למזיגה שהייתה חמה-רותחת ובלתי ניתנת לתמיכה. זאת אומרת ניתן היה להחזיק את הקומקום רק בימין ולא היה ניתן לתמוך ביד השנייה. הייתי מניח את הקומקום מדי כל 10 מטר לנוח. כילד בן 6-7 עם ידיים קטנות המשימה נראית לי היום בלתי אפשרית.

יום אחד, אימא הכינה גלידה בעבודה. היא עבדה בבית התינוקות ולפעמים כשכל התינוקות ישנו שנת צהרים, הייתה לה אפשרות להכין גלידה. מיקסר ומקרר היו בבית התינוקות רק זמן היה חסר. בד"כ גלידה הייתה לבן, ריבה וביצים. הם רצו שגילי(אחי) יביא את הגלידה אחה"צ, אבל הוא המציא תירוץ, שהוא מפחד להתחשמל מידיית המקרר. לפי דבריו, הוא חטף איפה שהוא זרם מידיית של מקרר, אז "שלחו אותי להתחשמל". הוא סינג'ר אותי כל הילדות וגם זה הפך להיות מטלה שלי כבדרך קבע. הג'וב של גילי היה לשפוך את פח האשפה. ויתכן ואף רחץ אותו. פח האשפה היה מתמלא באותם ימים פעם בשבוע, בטרם היו שקיות היו פורסים עיתון על התחתית שזו לא תחליד מהר מהחמיצות של האשפה (טרם היה פלסטיק). הסיבה שהפח לא היה מתמלא, אלא פעם בשבוע היא, כי לא היו בנמצא שום אריזות מזון. אפילו החמאה הגיעה מחדר האוכל בגוש ולא ארוזה. ריבה הבאנו בצנצנת, שהיינו שוטפים וממחזרים לעוד שבוע.

את על המשמר (שם העיתון) כמעט ולא ראיתי למעט החתיכה שנפרשה בפח. כנראה שהוא נקרא ונזרק קודם, לפני שבאתי. גם כך, על המשמר היה דף אחד מודפס מארבעה צדדים. והכותרת הייתה זהה מדי יום **לצינונות לסוציאליזם ולאחוות עמים**. במשך כל השנים שהונפק.

הייתה אז ארוחת ארבע לילדים. תפרו לכל ילד שקית, שלי הייתה ירוקה. שרוך לבן היה לה. הייתי מקבל אותה בארבע, כאשר הלכתי הביתה ובה פרי אחד. למשל תפוז. אז עוד לא היה פרדס בקיבוץ והיום שוב אין פרדס בקיבוץ. המבוגרים לא ראו פרי בצורה מאורגנת. אבל היה ניתן לקטוף בחצר המשק תאנים, שקמים, חרובים וסברס אפילו ענבים גדלו בעיקר במורד, שבין הכיתות לברכת השחייה. עד שהחלו החברים לגדל פרי בגינתם. זה החל יותר מאוחר. כי אידאולוגית היה קשה לחשוב את המילה פרטי ושלי.

עוד על הג'ארה. ג'ארה ערבית מחרס, אותה מילאו במים מהברז שעל הדשא. הג'ארה הייתה מזיעה אחוז מסוים מהמים, כך שתמיד הייתה לחה מבחוץ, לטובת קירור המים וכך התקררה ביחס לסביבה. היא עמדה על צלוחית קטנה בפינת החדר במקום קבוע. למרות זאת תמיד היה מאין עיגול מים היכן שעמדה, כפי הנראה הצלוחית הזילה אף היא. כדי לשתות ממנה היה צריך להחזיק את הפנים לכוון התקרה ולהרים את הג'ארה מעל הפנים בשתי ידיים, שהפיייה תמזוג בקשת לתוך הפה. אצלנו בבית אסור היה לנגוע בפיה עם השפתיים. זה היה טקס שאבא שלנו חינך אותנו מגיל צעיר, כל אחד שרצה מים קרים, שתה רק מהג'ארה לא היו כוסות בבית, אולי כי לא היה נוח לשטוף אותן. גם כלים אחרים לא היו. כן היו שתי כוסות לקפה של ההורים. אני זוכר הרבה פעמים ששלחו אותי לשטוף כלים על הדשא למטה. הייתי לוקח אמה¹ ויורד שבע מדרגות לדשא שבידי הכלים לשטיפה וגם קש (שזה כמו ברזלית לשפשוף אבל מחומר הנראה כקש). מכיוון שהברז היה גבוה ממני תמיד נרטבתי. הרוח הייתה מעיפה עלי את המים, דבר אשר בימים קרים הפך סיוט, וזה היה באסה עוד הרבה שנים לפני שהומצאה המילה באסה.

בילדותי המוקדמת לפעמים כאשר הייתי מגיע הביתה בארבע אחה"צ לא הייתי מוצא את ההורים. אז הייתי הולך למקלחת הציבורית שם נפגשתי עם עוד מספר "יתומי הקש שכמותי". אהבנו להכניס קרשים שהובאו בערמה גדולה מהנגרייה. הקרשים היו לטובת חימום המים של המתרחצים. הערימה הוצבה מול מקלחת הגברים וכל מי שבא להתקלח, הוסיף מספר קרשים. כך שמרו על רמת המים החמים. משלוש וחצי עד שבע בערב. הבחורים תמיד התרחצו בדלת פתוחה ובתור ילדים היינו מציצים להם, אני לא יודע למה לא הצצנו לבחורות, כנראה היה סגור. ובכל מקרה כמעט כולנו יצאנו סטרייטים.

איך חדר אחד "הספיק" לזוג הורים ושלושה ילדים? חדר אחד לבילוי יום יומי? והיינו מבליים אחר צהרים מלא. בחדר הייתה מיטה צרה כ-1.10 מטר, שהיא הייתה גם הספה, היה גם ארון קטן, מדף ספרים, שני שרפרפים, עגלת "תה" ששימשה כשולחן אוכל ושולחן כתיבה. הייתה גם מיטה נוספת צרה שהתקפלה מתחת למיטה "הגדולה". השעתיים המשפחתיות האלה היו אינטימיות ביותר ועיצבו כל אחד במשפחה לדרכו בחיים.

1 סבון כלים שהופיע בהתחלה כגוש, מאוחר יותר כנוזל. אתו עשו את כל הניקויים בבית כולל כביסה לפעמים.

איתי ישראל

*אסיפות וזמרים. נאלי ואילן וכל המשפחה
הפכות חמות אהולצת הפן והנכד טיא.*

*אפונה וזוג אסכנזי וכל המשפחה הפכות חמות אהולצת הפת מיכאלה
אנוסה כהנא וזניאל הכספי- הפך שהתטיסו אצלה צפף צלחה והפצלה*

מה הסיפור שלך?

ראשית תודה לכל אלה ששיתפו ושלחו סיפורים עד כה. אנו עדיין ממשיכים לחפש סיפורים אודות חיינו כאן, בעיקר מהעשורים האחרונים. כדי להמחיש מה אנו מחפשים, בחרנו בקטע קצר מתוך סיפורו של אמציה ברעם: "הרפתקאות השביעיה הסודית". (הופיע בקובץ סיפורים שהוצא לקראת יום הילד 1982)

הרפתקאות השביעיה הסודית

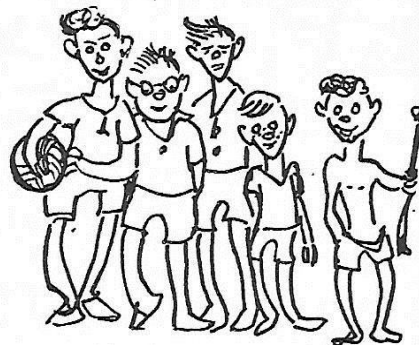
הם היו שבעה. אביטל, יונתן, בני, אילן, נחום, ושניים משובל: גיורא ואילן.

על ילדי שובל לא נרבה לדבר. הם היו אורחים של קבוצת שחף, וכאורחים אדיבים הלכו באדיבות להיכף שהוליכו אותם. יונתן, המכונה גם יוני, הוא ילד גבה-קומה, מנומש מעט, וחובב ספורט שמעטים כמוהו. כשהפועל רמת-גן ספגו שני גולים, והכניסו רק אחד, צריך היה יונתן המורה לעבוד על יוני שבועיים בשעורי חשבון, כדי לשכנעו שהמספר 2 גדול מהמספר 1. לבסוף הצליח יונתן להשתכנע.

נחום הוא נער-חמד. ממושקף, שעל פניו נסוך תמיד חיוך שובה-לב. איך הוא הרפתקן מקצועי, אבל אילו פגש הרפתקה קטנה מחכה שיקחו אותה טרמפ - לא היה משאירה לבד.

אילן - ילד עגול עיניים. חשבונאי מצטיין וסייר מעולה.

הרביעי הוא בני. זהו השחף מלאו לו יותר שנים מכל אחד אחר בקבוצה, ועובדה זו מוסיפה משקל לדבריו בעקר בעתות-משבר, כפי שעוד תווכחו.

אחרון חביב אביטל, הוא הוא האביטל שפעם ראו אותו מטייל יחף בין הקוצים עם מקל ביד. כששאלוהו, מה מעשיו השיב: "אני מחפס לתפוס נחסים".

זה היה יום לוחט של קיץ. בשעה שלש אחרי הצהריים, יצאו הילדים מהכיתה לאחר מנוחת הצהריים, שהצטרכו לנח. עדיין חם היה, אך רוח הים הקלילה ליטפה כאומרת: "לא נורא. כבר אפשר לעשות מעשים". וזהו בדיוק מה שקרה. בעוד הילדים אוכלים לחם בריבה ומשקים את השולחן בחלב, היתה כבר השביעיה ליד שער המשק.

אם יש לך סיפור מעניין, מוזר (קצת...) או מצחיק - שיש בו זיקה לכפר מנחם ולקהילה החיה בו, זה הזמן לרענן את הזיכרון, להעלות אותו על הכתב ולשלוח אלינו במייל, לכתובת: uzan76@gmail.com

בדצמבר ירדו 194.4 מ"מ גשם. בינואר ירדו 82.3 מ"מ גשם.

פרויקט קהילתי

שמירה על סביבת חיים מטופחת ואסתטית בחצר הקיבוצית, הן הפרטית והן הציבורית, היא חלק מהוויית החיים שלנו, חברי ותושבי כפר מנחם.

במסגרת זו ולכבוד חגיגות ה-80,

אנו קוראים לחברים ותושבים המעוניינים להיות שותפים בפרויקט קהילתי: עיטור וציור בנושאי טבע והסביבה הקיבוצית על ארונות החשמל המוצבים ברחבי הישוב,

ניתן לפנות אל, סאני ורסנו ואיריס אקוקה עד לתאריך ה-28/2/19.

פרויקט "ארוחת ארבע" - בגים וארחים, יצא לדרך!!!

כל עשרות המשפחות שנרשמו קיבלו בימים אלה מכתב עידכון עם שיבוץ האירוח שלהן ומוזמנות לתאם ביניהן את המועד הנוח למפגש.

זכרו לשלוח תמונות מהמפגש !!! שיהיו זכרונות גם לשנים הבאות.

הצוות המארגן: נועה לוינהיים-גולדברג, ענבל אברהמי, עמליה גולדברג

חפירות גל צפיג- אג פלשגים: חידושים של השנים האחרונות

אהרן מאיר, אונ' בר-אילן

החפירות בתל צפית, גת פלישתים המקראית, בראשות אהרן מאיר מאונ' בר-אילן, נמשכות כבר כמעט 25 שנה. במשך תקופה זו, נתגלו ממצאים רבים מתקופות שונות, ובעיקר מתקופות הברונזה והברזל. דגש מיוחד הושם על הממצאים מתקופת הברזל, עת האתר היה עיר פלישתית מרכזית וחשובה - גת פלישתים.

הממצאים מהעיר הפלישתית אכן מרשימים. מסתבר שבנוסף להתיישבות על התל עצמו, כפי שהיה ברוב התקופות, בתקופת הברזל, השתרעה העיר גם למרגלות התל מצפון. מדובר בעיר מבוצרת שגודלה כ-500 דונם, העיר הגדולה ביותר בא"י בתקופה זו, וסביר להניח שגת פלישתים היתה עיר הממלכה החשובה ביותר בא"י, עד שנהרסה סביב 830 לפנה"ס בידי חזאל מלך ארם. בשטחי החפירה השונים נתגלו ממצאים פלישתיים מעניינים ביותר. בין השאר, נתגלו מקדשים (בעיר התחתית ובעיר העליונה), מבנים פרטים, שער עיר (בעיר התחתית ליד החנייה של הגן הלאומי), נפחיות ברזל ונחושת, וכן ממצאים שונים ומגוונים. בין הממצאים הניידים המיוחדים, יש לציין את הכתובת שמזכירה שמות הדומים לשם "גוליית", מזבח אבן דו-קרנית שהיתה במקדש בעיר התחתית, ומגוון גדול של כלי חרס וממצאים אחרים.

החורבן של חזאל, מלך ארם דמשק, סביב 830 לפנה"ס, השאיר שרידים מאד מרשימים בכל העיר. בכל מקום שחפרנו, נמצאו עדויות להרס העיר, בחורבן אדיר. בתים קרסו, אנשים נהרגו, ומאות ממצאים נמצאו באתרם - כפי שהושארו לפני 2850 שנה! כמוכן, מסביב לתל נתגלו שרידים של מערכת מצור ארמית, הקדומה ביותר המוכרת בעולם.

החפירות בתל צפית יימשכו עוד מספר מצומצם של עונות. נכון לעכשיו, סגרנו את השטחים בעיר העליונה, ואנחנו מרכזים מאמצים בחשיפת העיר התחתית. בקיץ הקרוב, מה-23 ביוני ועד וה-19 ליולי, אנחנו נחזור לחפור - ואנשי כפר מנחם מוזמנים לבקר!

פרופסור אהרון מאיר הוא מנהל החפירות בתל א ספי

צילום: איתן קלנר

שירה עם ציור / מאמר

שבוע 28 במסע (בסבב הראשון) מוצא אותנו בפרקי המפנה שבין דור השעבוד שמת במדבר ובין הדור שעומד להיכנס לארץ.

מרים ואהרן מסתלקים ומשה מתבשר שלא ייכנס לארץ. המעשה שבגינו נענש משה – הכאה על סלע שממנו יצאו מים לעם הצמא, במקום לדבר אל הסלע כדבר ה' – נראה פעוט וקטנוני. יש תחושה של חוסר הלימה בין חטאו של משה לעונש הנורא – שלילת הכניסה לארץ. בהמשך מתאר הכתוב את התחנות של בני ישראל בזמן המסע במדבר. אחת התחנות נקראת "בארה". התורה מסבירה את שם התחנה הזו על שם האירוע שהתרחש בעת שה' ציווה על משה לאסוף את העם כדי שיקבלו מים. אולם בתחנה זו מתרחש משהו מפתיע. משה מכה על הסלע, נענש, ואז פורצת שירה מגרונם של העם: **"אֶז יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת עָלַי בְּאֶרֶץ עֲנִי לֵה"**:

השירה הזו מזכירה מאוד את שירת הים ששרו בזמן יציאת מצרים: "אז ישיר משה ובני ישראל" אך בהבדל אחד, מאוד משמעותי: במקום "אז ישיר משה ובני ישראל" נאמר כאן "אז ישיר ישראל": היעדרו של משה בשירת הבאר זועק! מה קרה בין שירת הים, שבה משה מוליך את השירה ומוביל אותה ובין שירת הבאר שבה שר העם ללא משה? עברו ארבעים שנה. התחלף דור יוצאי מצרים בדור של אלה שעומדים להיכנס לארץ.

משה היה המנהיג של הדור הראשון, דור שלא ידע חירות מהי. דור של עם עבדים. משה מוציא אותם ממצרים, אולי בעל כורחם. ההנהגה של משה נובעת מלמעלה, בכוח הנס. כל מהלך חייו של משה הוא צמוד להנהגה הנסית, כשהקושי העיקרי שלו, שאותו הוא "סוּחַב" ממעמד הסנה ועד מעמד הפרדה מעם ישראל, הוא היותו מוגבל בדיבור: "לא איש דברים אנכי". הוא הרבה יותר רוחני ומתקשה בצד הגשמי שמתבטא בדיבור. הביטחון של העם ללכת אחרי המנהיג הזה נובע מהידיעה הברורה שהמנהיג מחובר בקשר ישיר לכוח עליון, לקב"ה. אפשר לומר שמשה היה נציגו של האלוקים עלי אדמות. מתנת ה"מן" – אותו אוכל נְסִי, מסמל את כל מה שהעניק משה לבני ישראל. אלא שמנהיגות זו אינה מבססת מאומה על הכוחות של העם אלא מודעת לחוסר הכוח שנובע מחוסר בשלות.

אחת הדוגמאות הבולטות ליחסו של משה לכוחו הרוחני של העם בא לידי ביטוי בשירת הים. חכמים (תוספתא מסכת סוטה) דרשו כיצד התנהלה השירה הזו. מצד אחד נאמר: "אז ישיר משה ובני ישראל", ומאידך פותחת השירה בלשון יחיד: "אשירה לה". מבאר ר' עקיבא שהשירה התנהלה כך: **בשעה שעלו ישראל מן הים בקשו לומר שירה. כיצד אמרו שירה? כקטן שקורא את ההלל בבית הספר ועונין אחריו על כל עניין ועניין. משה אמר: 'אשירה לה' וישראל אמרו: 'אשירה לה'.**

זוהי שירת המנהיג הכריזמטי הממגנט את קהלו אליו. הם עונים כהד על כל דבר ודבר. משה רואה אותם כקטנים בבית הספר, שאין בהם יכולת נביעה עצמית וממילא הם זקוקים לאומן שישא אותם לכל אורך הדרך.

בסיומה של שירת הים מובא פסוק המתאר את שירת הנשים המובלות על ידי מרים אחות משה: **"ותען להן מרים שירו לה' כי גאה גאה"**. בדרך כלל מקובל לומר ששירת מרים הייתה תעתיק של שירת משה, אך התבוננות מדויקת מראה שמדובר על שירה הפוכה. בשירת משה הוא היוזם והמבצע, העם עונה לו על כל דבר ודבר. מרים אינה מוכנה לזה: היא מבקשת מהעם לשיר. טענתה של מרים היא שהעם צריך להוביל ותפקיד המנהיג לסייע ולדרבן.

מנהיגותה של מרים המנסה לעורר את העם לנבוע בשירה עצמית, הייתה מנהיגות טרם זמנה. העם היה זקוק למנהיגות של משה, המנהיג בכוח הנס, מלמעלה למטה. לאחר ארבעים שנה במדבר גדל דור חדש המבקש לעמוד על רגלי עצמו. מות מרים, אותה מנהיגה המסומלת ב"באר" – ביכולת לעורר את העם לשירת עצמו, מותיר את העם בשבר מנהיגות. מי יהיה המנהיג שימלא את מקומה של מרים?

משה רבנו מקבל מה' הזדמנות לשנות כיוון במנהיגות. לקחת את המטה אך לדבר אל הסלע במקום להכות. זהו שינוי מהותי בדרכי הנהגה. אך משה שבוי בידי עצמו ובמעלתו הרוחנית. עצמתו כ"איש אלוהים" אינה מניחה לו ל"רדת" אל העם ולדבר עמם. הוא מכה על הסלע כי זהו ביטוי הנס שפועל מכוח ידו של שליח ה'.

תגובת ה' היא עניינית לגמרי – אתה לא תיכנס לארץ כי אינך שייך להנהגה הארצית. יהושע, שיודע לכונן לרוחו של כל אחד ואחד, אולי אינו במעלתך אך הוא יכניס את העם.

בשלב זה העם מבין שלא משה יהיה ממשיך דרכה של מרים. עכשיו, אחרי ארבעים שנה, מחלחלת לתודעה שלהם הצוואה של מרים: "שירו לה" – אז פורצת השירה שלהם. בכך גם מובנת שירת העם, השונה מהותית משירתו של משה: הם משתחררים משירת משה ופורצים בשירת עצמם. ברגע שבקעה מתוכם השירה הזו – השתחרר המחסום ונפרצה הדרך לכניסה לארץ על ידי דור ראשון לגאולה.

*

התזה העיקרית שמניעה את מיזם 929 היא האמונה שאנו חיים בתקופה שבה לא מוכנים לקבל הגמוניה שלטת אלא מבקשים להניע את הכוחות הנובעים בכל מקום. אין חלק שמחזיק בידיו את הידע ואת התורה. כל אחד הלומד מבקש גם לייצר תנועה של תודעה ויצירה. המסלול שאנו עוברים הוא של שיתוף והכלה. שירת מרים היא המניעה אותנו לאורכו של המסע – "שירו לה".

הרב בני לאו הוא ראש מיזם 929, בשותפות עם גל גבאי

תמונה: <https://goo.gl/images/TtkDf4>